

เทศน์เช้า วันที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๘

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะเนาะ ตั้งใจฟังธรรมะเพื่อสัจธรรม ถ้าสัจธรรมเป็นความจริงในใจของเรา ชีวิตนี้มีคสว่าง มีคสว่างค่าคั้นผ่านไป กาลเวลากลืนกินชีวิตเราไปทั้งสิ้น ถ้ากาลเวลากลืนชีวิตไปทั้งสิ้น ถ้าเรามีความหวัง ความหวังของเรา เราก้ขวนขวายของเราเพื่อประโยชน์เพื่อชีวิตของเรา ถ้าคนที่เห็นโทษในวัฏฏะ เห็นโทษการเกิด การแก่ การเจ็บ การตาย มาวัดมาวา มาวัดมาวาเพื่ออะไร เพื่อจะแสวงหาสัจจะความจริงอันนี้ไง ถ้าแสวงหาความจริง องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าออกแสวงหาสัจจะความจริง ไปเที่ยวสวนเห็นคนเกิด คนแก่ คนเจ็บ คนตาย เราเป็นเช่นนี้หรือ เราต้องการเป็นเช่นนี้หรือ

เวลาเราไปงานศพ เขาเวียน ๓ รอบๆ กามภพ รูปภพ อรูปภพนะ จิตวิญญาณนี้ต้องมาเวียนวายตายเกิดในวัฏฏะตลอดไป เขาก้เดือนเหมือนกันนี้แหละ แต่เขาเดือนเวลามีคนตายด้วยมีคนตายแล้วเขาเดือนแล้วเราจะตื่นตื่นไง เราจะสะเทือนหัวใจ เขาก้เวียน ๓ รอบ

ไอนี้้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะไปเที่ยวสวนเห็นคนเกิด คนแก่ คนเจ็บ คนตาย ถ้ามมหาดเล็กไง เราต้องเป็นเช่นนี้ด้วยไช้ไหม

ยังไมรู้เลยว่าเราต้องตายด้วยหรือเปล่า...ตาย เวลาเราต้องตาย ที่เราเห็นภัยในวัฏสงสาร เห็นการเกิด การแก่ การเจ็บ การตาย เขาเดือนไวก ไง เดือนไวก เวลานั้นก้ประพตติปฏิบัติเขามรณานุสติ ระลึกถึงความตายๆ ถ้าระลึกถึงความตาย ความโกรธ ความเกลียด ความเกลียดแค้นในใจมันจะเบาบางลงไง

ถ้ามันเกลียดแค้นนัก เวลามันตายก็ตายไปพร้อมกับความเกลียดแค้นนั้นไง ถ้าตายไปพร้อมกับความเกลียดแค้นนั้น จิตมันหนัก มันกดถ่วงก็ลงนรกอเวจีไปไง แต่เวลาคนจะตาย ตายด้วยบุญกุศล มันเบา ปุยนุ่นมันก็ลอยขึ้นสู่ที่สูงไง ลอยที่สูง นี้เราต้องตายๆ ทั้งนั้นนะ ถ้าเราต้องตายมรณานุสติ เราต้องตายแล้วเราจะทำสิ่งไค

เรายังห่วงร่างกายนี้ใช่ไหม เราจะต้องหาสิ่งใดก็แล้วแต่เพื่อให้ร่างกายนี้ใช่ไหม แล้วหัวใจๆ ละ เวลาหัวใจเรา ที่เรามาวัดมาวากัน เราก็ทำบุญกุศลเพื่อหัวใจดวงนี้ไง ถ้าหัวใจดวงนี้มีบุญกุศล เวลาครูบาอาจารย์ท่านสอน ถึงเวลาต้องเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เราก็ขอให้บุญกุศลเกิดมาแล้ว เกิดมาให้ไม่ทุกข์ไม่ยากจนเกินไปไง เวลาคนเกิดมาในวัฏฏะ คนเกิดมาพิการ เกิดมาเขาเอาไปทิ้งถังขยะ เกิดมาแล้วพ่อแม่เอาไปทิ้ง นี่เขาเกิดทั้งนั้นนะ บางคนเกิดมานะ อู๊ฮู! เขาจัดพิธีกรรมใหญ่โตมหาศาลเลย เขาบูชากันเต็มที่แล้ว นั่นก็บุญของเขา นี่บุญของเขา

ถ้าเราจะเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เราก็ขอเกิดให้มันมีความสุขพอสมควร เพราะเราสิ้นกิเลสไปไม่ได้ไง แต่ถ้าเราสิ้นกิเลสของเรา ถ้าเรามีสติมีปัญญาของเรา เราจะขวนขวายของเรา เราจะมีความเพียรของเรา เราจะทำของเรา ถ้าความเพียรของเรา ความเพียรของเรา นี้ระดับของท่าน เวลาโยมมาวัดมาว มาเสียสละสิ่งนี้ เสียสละสิ่งนี้มันมีค่าๆ ใครบอกมันไม่มีค่า มันมีค่านะ แต่มีค่าขนาดไหนก็แล้วแต่ ถ้าน้ำใจของคน ถ้าไม่มีน้ำใจของคนจะแสวงหามาหรือ ไปดูโกดังเก็บสินค้าสิ โกดังทุกโกดังเต็มไปหมด มันมาเองไม่ได้หรอก เขาต้องมีระบบขนส่งของเขาเพื่อกระจายสินค้าของเขา ขนาดกระจายสินค้าของเขาแล้วเราต้องมีเงินไปแลกเปลี่ยนเขามา แลกเปลี่ยนเขามาแล้ว เราขวนขวายมาขนาดนี้ นี่ค่าน้ำใจอันนั้นไง น้ำใจอันนั้น น้ำใจของคนๆ มันมาจากหัวใจอันนั้นไง ถ้าหัวใจอันนั้น ที่เรากระทำๆ ก็เพื่อหัวใจดวงนี้ไง ถ้าหัวใจดวงนี้ระดับของท่านๆ

เธอควรทำบุญที่ไหน เธอควรทำบุญที่เธอพอใจ ที่เธอพอใจ ที่ไหนเขาจะจัดที่ให้สวยงาม ให้เอิกเกริกครึกครื้นก็ไปที่นั่น แต่ถ้าเราทำเพื่อหัวใจของเรา เราทำบุญทิ้งเหวๆ เราต้องการทำบุญเราทิ้งเหวด้วย ทิ้งเหวเพราะอะไร ทิ้งเหวเพราะไม่ให้กิเลสมันตามตลบหลังไง พอตลบหลัง “ทำบุญแล้วไม่ได้บุญ ทำบุญแล้วมันทุกข์มันยาก ทำบุญแล้ว...”

ทำบุญก็คือบุญนะ ทำบุญก็คือทำบุญนะ ทำบุญแล้วอย่าให้กิเลสมันออกหน้า ถ้าไม่ออกหน้า ปฏิภาหัง เวลาทำแล้วไม่ได้ตั้งใจปรารถนา ไม่ได้ตั้งใจปรารถนา เพราะปรารถนาอันนั้นมันถึงได้ทุกข์ได้ยากใจ แต่เราทำแล้วเราพอใจ เกิดมาชีวิตนี้ เกิดมามีชีวิต เกิดมามีความสามารถ มีความวิริยอุตสาหะ เราหาสิ่งใดมาแล้วก็เพื่อประโยชน์สังคม ประโยชน์กับโลก ประโยชน์กับหัวใจของเราไง เสียสละสิ่งใดเพื่อหัวใจดวงนี้ๆ ใจ บุญกุศลเกิดเป็นอามิสๆ ใจ

รถของใครคันใหญ่มีน้ำมันมาก มันจะไปได้ไกลที่สุด นี่ก็เหมือนกัน ใครบุญคุณมาก ไปเกิดเป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหม อายุขัยไม่เท่ากัน อายุขัยของคน คนอายุมาก อายุสั้น อายุน้อย มันอยู่ที่การกระทำของคนทั้งนั้นนะ มันอยู่ที่การกระทำทั้งนั้น กรรมคือการกระทำ เราทำกรรมดีๆ กรรมดีเพราะอะไร กรรมดีเพราะมีสติปัญญาดีไหม ทำสิ่งที่เหนือโลกไหม เหนือโลก เหนือสงสาร เหนือโลกก็เห็นได้ทางวิทยาศาสตร์นี่ไง โลกเขาเห็นได้แค่นี้ไง แต่ถ้าเป็นความรู้สึกล่ะ ความรู้สึกมันรู้สึกได้มากกว่านั้นไง ถ้ารู้สึกได้มากกว่านั้น สิ่งใดที่มันเบียดเบียนหัวใจ กิเลส คัดค้านความทะยานอยากมันบีบคั้นทั้งนั้นนะ ของเราๆ

มันมีอะไรของเราบ้างล่ะ ใหญ่แค่ไหนก็อยู่ในโลงศพหมดล่ะ ใหญ่แค่ไหนก็อยู่ในโลงศพ ของใคร ถ้ามันเป็นของสาธารณะ ถ้ามันรู้จักเป็นของสาธารณะ ถ้าของสาธารณะ ใครฉลาดกว่าไง ใครฉลาดกว่าได้เสียสละออกไป ใครฉลาดได้ทำออกไป ใครฉลาดๆ พอฉลาดขึ้นมาแล้ว เพราะมันฉลาดมันถึงทำให้จิตใจมันฉลาด ถ้าจิตใจมันฉลาดขึ้นมาแล้วมันเห็นสิ่งที่ละเอียดอ่อน ลึกซึ้ง สิ่งทีละเอียดลึกซึ้ง น้ำใจของคนๆ

เรามองหน้ากันสิ สายตาของคนมองแล้วมัน อืม! เขายังเป็นห่วงเป็นใย สายตาของคนมันเหยียดหยาม สายตาของคนมันดูถูก สายตาของคนๆ มันมาจากไหนล่ะ ถ้ามันไม่คิด สายตาไม่ออกมาอย่างนั้นหรอก เพราะมันคิด เพราะมันคิดในใจของมัน มันถึงแสดงออกมาอย่างนั้น ถ้ามันแสดงออกมาอย่างนั้น แสดงก็เรื่องของเขา ใครจะดีใครจะชั่วขนาดไหน เรื่องของเขา เรื่องของเขา แต่เรามองไง มองถึงวุฒิภาวะของใจที่มันพัฒนาขึ้นไป มันพัฒนาขึ้นหรือมันเลวลง ถ้ามันพัฒนาขึ้น โอ้โฮ! มันเห็นค่าน้ำใจไปหมดล่ะ

ครูบาอาจารย์ของเราเวลาท่านบอกลงใจๆ คำว่า “ลงใจ” นะ สาธุ มันลงใจ อะไรมันดูดีงามไปหมดเลย แต่ถ้ามันไม่ลงใจนะ ถ้ามันไม่ลงใจเพราะใจมันหยาบไง ใจมันหยาบกว่ากัน มันเข้ากันไม่ได้หรอก นี้อต เกลียวมันคนละเกลียว มันเข้ากันไม่ได้หรอก ถ้านี้อตมันเกลียวเดียวกัน มันจันแล้วมันเป็นประโยชน์กับทุกๆ อย่างนะ ถ้าเกลียวมันเกลียวซ้ายเกลียวขวาเข้ากันไม่ได้หรอก ถ้ามันเข้ากันไม่ได้มันก็ดูถูกเหยียดหยามอย่างนั้นนะ เพราะอะไร เพราะมันถือตัวถือตนว่า มันเก่งไง มันถือตัวถือตนว่ามันฉลาดไง ฉลาดอย่างนี้ฉลาดแบบกิเลสมันครอบงำไง แล้วบอกว่า “ใช้ปัญญาๆ อย่างนี้เป็นมรรคหรือเปล่า อย่างนี้เป็นมรรคหรือเปล่า” นี่มันไปกว้านเอามาเป็นผลประโยชน์ของมันๆ มันว่าเป็นประโยชน์ของมันนะ แต่ไม่รู้ว่าจะสร้างเวรสร้างกรรมแค่ไหน

แต่เวลาครูบาอาจารย์ของเรา เวลาเข้าป่าเข้าเขาไป เรื่องของเราทั้งนั้นนะ ถ้าบิณฑบาตมา คนที่เขาศรัทธาความเชื่อเขาก็มีของเขา ทำไมเราจะต้องมกน้อยต้องสันโดษ ทำไมเราต้องทรมาณ ตนเราละ

เราไม่ได้ทรมาณตน เราขีดเส้นให้กิเลสไป เราขีดเส้นกิเลสเราไม่ให้มันลวงล้ำเส้นนี้ ออกไปไง เราจะเริ่มควบคุมมันแล้วไง นี่ไง เราเบียดเบียนกิเลสในใจของเราไง ไอ้ที่ว่ามัน หลุดๆ มันสร้างเวรสร้างกรรม มันเบียดเบียนเขาไปทั่วทั้งนั้นนะ ไอ้ของเรา เราจะเบียดเบียนใจ ของเราไง ไอ้ที่มึงคึกคิกมึงคะนองอยู่เนี่ย เข้าป่าเข้าเขาไป เข้าไปทางจงกรมของมัน มึงเก่งนักหรือ ถ้า เก่ง ทำไมเอาใจของคนไว้ไม่ได้ ถ้าเก่งนัก ทำไมทำให้ใจเป็นสมาธิไม่ได้ ถ้าเก่งนัก ทำไมไม่เกิด ภาวนามยปัญญา ถ้ามันเก่งนัก ทำไมมันไม่ทำให้มันพ้นจากทุกข์ ถ้ามันเก่งนัก ทำไมไม่ให้มันรู้ มันเห็นในใจของตน...ไม่เห็น

สังขาร ความคิด ความปรุง ความแต่ง เปลือกสัมผัสทั้งนั้นนะ มันได้อาการของมัน ได้แต่เงา ของมันไง ไม่เคยเจอตัวมันหรอก นี่ไง นี่พูดถึงระดับของท่าน ระดับของการภาวนาๆ ตั้งสำนัก กัน ตั้งสำนักขึ้นมาก็เชิดชูกัน ก็คอยการันตีกันว่าคนนั้นมีธรรมๆ มีธรรมมาจากไหน

มีธรรมมันต้องมาจากใจดี มีธรรมมันต้องรู้สัจจะความจริงในหัวใจดี ถ้ารู้สัจจะความจริง ในหัวใจ สมาธิยังไม่รู้จัก สมาธิยังเป็นไม่ได้ คีล สมาธิ ปัญญา ถ้าเข้าถึงสมาธิไม่ได้ ปัญญามัน เป็นโลกียปัญญาทั้งหมด ปัญญามันเป็นตรรกะ ปัญญามันเป็นเรื่องของโลก ความคิดคนไม่เป็น หรือ เอ็งคิดไม่เป็นหรือ สัตว์ยังคิดเป็นเลย คุณสิ เลี้ยงสุนัข เวลาโยนของเล่นให้มัน มันคาบมาให้ เราเลย นึกคิดเป็นนะ ให้มันไปเอาอะไรมามันยังเอามาให้ สัตว์มันยังทำให้ได้เลย สัตว์มันยังทำได้ แล้วธรรมะของพระพุทธเจ้ามีแค่นี้ใช่ไหม ธรรมะของพระพุทธเจ้าเป็นสิ่งที่เอ็งจินตนาการอย่าง นั้นใช่ไหม

นี่ไง ถ้ามันเป็นความจริง ทำให้จิตสงบเข้ามา จิตสงบเข้ามา จิตมันสงบแล้ว ถ้าเป็น สัมมาสมาธิ ถ้าจิตสงบแล้วมันสำนึกใจ มันสะท้อนใจนะ ถ้ามันสะท้อนใจตรงไหนละ มัน สะท้อนใจว่าไอ้ที่เราวิ่งเต้นเล่นกระโดด ที่เราตะครุบมันนั้นมันไม่ใช่สักอย่างเลย ถ้ามันเป็นจริง มันเป็นจริงอย่างนี้ ถ้าเป็นจริงอย่างนี้ แล้วสิ่งที่เป็นจริงมันก็หายาก คุณสิ อาหารที่เราไปแสวงหามา อาหารที่ละเอียดประณีตมันมีน้อยใช่ไหม อาหารทั่วไป หล้าเยอะเยอะไปหมด เขาเอาไว้เลี้ยง สัตว์ ถ้าหล้าบางชนิดมันเป็นยาเอามาต้ม คนกินด้วย อาหารทั่วไปมีเยอะเยอะไปหมด

แต่อาหารดีๆ บุรุษอาชาไนย บุรุษอาชาไนยกินหญ้าก็กินหญ้าอ่อน กินน้ำก็กินน้ำยอดหญ้า อาชาไนยมันเลือกอาหารนะ มันเลือกของมัน อาหารที่เป็นประโยชน์และอาหารที่ไม่เป็นประโยชน์ อาหารพื้นฐานเขาเอาไว้เลี้ยงสัตว์ แต่สัตว์อาชาไนยมันเลือกของมัน นี่ก็เหมือนกัน หัวใจที่มันมีสติมีปัญญาของมัน มันต้องเลือกต้องคัดต้องแยกสิ แล้วสิ่งที่คัดที่แยกมันมาจากไหนล่ะ ถ้าอาชาไนย เอ็งก็ไปกินบนยอดเขานู่นนะ ไอ้เรากินอยู่ดินเขานี้แหละ ภูแล่มหญ้าอยู่ที่นี้ ได้ เอ็งปีนขึ้นไปเลย นู่น ยอดเขานู่น กว่าจะได้กินเข้าปากเข้าท้อง มึงต้องปีนเขาขึ้นไป

ไอ้นี้ก็เหมือนกัน เวลาเราจะคัดจะแยกของเราไป สัมมาสมาธิเป็นอย่างไร สัมมาสมาธิ เราก็ต้องขึ้นยอดเขาใช่ไหม ยอดเขาหรือดินเขามันอยู่ที่บุคลาธิษฐาน อยู่ที่การเปรียบเทียบไง แต่ถ้าคนมีสติปัญญา จะยอดเขา ดินเขา มันก็มีปัญญาได้ทั้งนั้นนะ จะยอดเขา ดินเขา ปัญญาที่เกิดจากจิตของเรานี้แหละ แต่ว่าความละเอียดรอบคอบของเราไป ไม่ใช่มีง่ายไป มันง่ายมันเป็นพื้นฐาน มันง่ายมันของคายนั่นไง ของคายนั่นมันเป็นประโยชน์กับใครล่ะ มันไม่เป็นประโยชน์กับใครเลย ของที่มันเป็นประโยชน์ๆ มันเกิดที่ไหนล่ะ

นี่ก็เหมือนกัน เราจะแยกแยะของเราไป เราจะเอาความจริงของเราไป เราไม่หลงไปไง ไม่หลงไปในกิเลสไป ก็บอกว่าจะมาฆ่ากิเลสไป ก็บอกว่าจะมาเอาชนะตนเองไป ก็บอกว่า เวลามันบอกว่าๆ เสร็จแล้วกิเลสมันสวมเขาเลย “ก็ใช่ไง ก็ทำถูกดีแล้ว ดิงามไป” ดิงามที่ไหน มันดิงามอย่างไร ถ้าดิงามขึ้นมาต้องเป็นปัจเจกตั้ง สันติภูริโก เป็นปัจเจกตั้ง เรียกเรื่องสัตว์ทั้งหลายมาดูกรรม มาเลย ใครภาวนาแล้วมาตรวจสอบกัน หัวใจเข้าเป็นแบบนี้ หัวใจเข้านะ แต่เขาไม่พูดกัน

ในวงกรรมฐานนะ วงกรรมฐานแบบหลวงตาท่านบอกครอบครัวเดียวกัน มันได้ยินข่าวกันมาหมดล่ะ คนในครอบครัวเดียวกันเป็นพี่เป็นน้อง เป็นญาติกัน มันไม่รู้จักหรือ ใครนิสัยอย่างไร มันไม่รู้จักหรือว่าคนนี่แข็งแรงไม่แข็งแรง มันไม่รู้จักว่าคนนี้มีปัญญาหรือไม่มีปัญญา ในครอบครัวเดียวกันเขาได้เกียรติศัพท์ที่นั่นนะ ใครภาวนาเป็นไม่เป็น ได้ไม่ได้ แล้วเวลาเราจริงจังขึ้นมา เราจะมาคุยกัน คุยกัน หมายความว่า หาทางออกด้วยกันไง ถ้าหาทางออกด้วยกัน ในวงกรรมฐาน ในครอบครัวเดียวกันมันรู้ ถ้ามันรู้กัน ธรรมสากจลา เอตมฺมงฺกलฺมุตฺตมํ เรามาปรึกษากัน เรามาคุยกันเพื่อหาทางออกไป

หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นท่านพยายามหาครูบาอาจารย์ ท่านหาไม่ได้ของท่าน ท่านชวนชายของท่าน ท่านทำของท่าน เวลาท่านสิ้นสุดแห่งทุกข์ไป แล้วท่านพูดเอง หลวงปู่มั่นว่า

จิตนี้มหัศจรรย์ จิตนี้เป็นได้หลากหลายนัก จิตนี้มันกะล่อนปลิ้นปล้อนนัก จิตนี้เวลาพิจารณาแล้ว ทำดีแล้วมันดีเลอเลิศนัก จิตนี้ถ้าทำมันดีแล้วมันประเสริฐมาก แต่ถ้ายังไม่ได้ทำมันนะ มันปลิ้นปล้อน มันหลอกลวง แล้วมันหลอกลวง ครูบาอาจารย์ที่ประพฤติปฏิบัติมาแล้วท่านไปรู้เท่าทันกิเลสแล้วท่านเศร้าใจนะ แต่พวกเรามันไม่ใช่สัตว์อาชานิโยง มันเห็นทั่วคายคั้นไปงไปแย่งสัตว์มันกินหญ้าอีกต่างหาก ไปแย่งสัตว์เลยนะ “กูรู้ กูรู้”

รู้อะไร เขาไว้เลี้ยงสัตว์ เขาไม่ใช่ประโยชน์ของมนุษย์ ประโยชน์ของมนุษย์มันต้องมีสติปัญญาขึ้นมา ต้องคัด ต้องแยก ต้องเลือก ต้องถนอม นี่ขั้นของสมาธินะ แล้วถึงขั้นของปัญญา ฟังธรรมๆ ไร ที่เรามาฟังธรรมๆ ฟังธรรมๆ สิ่งทีฟังธรรมๆ ก็เตือนหัวใจเรานี้แหละ ให้มันมีหุมีตาขึ้นมา ให้มันสว่างไสวขึ้นมาในใจของเรา สิ่งทีเกิดขึ้นๆ กิเลสทั้งนั้นนะ เวลาตรึกในธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วก็คุยอวดกันนัก “มันเป็นธรรมชาติ”

ธรรมชาติก็ไขว่คว้ากันเองสิ ธรรมชาติ คูสิ โรงงานเชื่อมเขาต้องไปซื้อออกซิเจนนะ เขาต้องไปซื้ออลม ธรรมะเป็นธรรมชาติ ทำไมต้องซื้อล่ะ ทำไมไม่ทำเอาเองล่ะ นี่ไง ธรรมะเป็นธรรมชาติๆ ธรรมะเป็นธรรมชาติเป็นการอ้างอันหนึ่ง จี้เกียจ มั่งง่าย อยากรได้ เป็นธรรมชาติ ไม่มีขอบมีเขต ว่าไปนู่นเลย

แต่ถ้าธรรมะเหนือสัจจะเหนือโลกเหนือการเวียนว่ายตายเกิดเหนือการเปลี่ยนแปลง เราต้องเป็นคนทำ เราต้องชวนชวาย เราต้องทำของเราเพื่อประโยชน์กับเรา ถ้าเราทำได้จริงๆ นะ ถ้าทำได้จริงๆ มันเป็นสังขธรรม แล้วสังขธรรมมันเทียบได้ ถ้าเราไม่รู้ไม่เห็น เราก็ดูไม่ได้ใช่ไหม ถ้าเรารู้เราเห็นขึ้นมา ในครอบครัวกรรมฐานใช่ไหม ท่านก็คุยกันนะ ท่านคุยกัน

เวลาครูบาอาจารย์ท่านคุยกันนะ เพราะอะไร อริยสัจมีหนึ่งเดียว แต่จิตนิสัยของคนไม่เหมือนกัน คนสร้างอำนาจวาสนาแตกต่างกัน ทีนี้คนสร้างอำนาจวาสนาแตกต่างกันมันก็มาตามอำนาจวาสนาของตนนั่นแหละ แต่เวลาถึงที่สุดแล้วอริยสัจมีหนึ่งเดียว เป็นโสดาบันต้องเป็นโสดาบันเหมือนกัน สกิทาคามี อนาคามี พระอรหันต์เหมือนกัน เหมือนกัน ออกมาจากอริยสัจเดียวกัน ออกมาจากมรรคเดียวกัน แต่วิธีการแตกต่างกัน วิธีการสูงต่ำ วิธีการหนักเบาแตกต่างกันตามแต่ความชอบ ตามแต่ความชอบ เพราะความชอบคือสันดาน ถ้าไม่เข้าถึงสันดานของตนก็ไม่เข้าถึงกิเลส ไม่เข้าถึงจิตใต้สำนึกก็ไม่เข้าถึงกิเลส ไม่เข้าถึงจิตติจิตของตนก็ไม่ได้เข้าถึงกิเลส

มันต้องเข้าไปถึงกิเลสแล้วไปทำลายกันในกุหาของใจ ในกุหา ในหัวใจนั่นนะ สิ่งที่ยืนว่ายตายเกิดในต้องไปทำลายกันที่นั่น ถ้าทำลายที่นั่นเสร็จแล้ว ครูบาอาจารย์ท่านเปรียบเทียบได้ ท่านหม่อมสากัจฉา นี่พูดถึงครอบครัวกรรมฐานไง

นี่พูดถึงเวลาถ้าจะพูด ถ้าจะพูดจะคุยกันก็คุยในวงปฏิบัติ ถ้าวงนอกของเขา เขาก็ตั้งบริษัทห้างร้านกันแล้วเอาไปโฆษณาชวนเชื่อ “อ้าว! ก็ประชาสัมพันธน์นะ เผยแผ่ธรรม ประเสริฐ ดีเลิศ ประชาสัมพันธน์”...หลอกกินทั้งนั้น

ความจริงๆ มันอยู่ในหัวใจของเรา ทำความจริงของเราขึ้นมาให้เป็นความจริง ฟังธรรมๆ ตอกย้ำที่เรา ใครจะดีใครจะชั่วเรื่องของเขา เราจะเอาความจริง เราไม่เอาความเหลวไหล เราไม่เอาความมั่งง่าย เราไม่ให้กิเลสมันหลอกในหัวใจของเรา เห็นไหม ตั้งใจ ทำขึ้นมา มันเป็นประโยชน์ขึ้นมา โยมอุตส่าห์ชวนขวยมาทำบุญกุศล ทำขึ้นมา นี่ก็ทำนะ นี่ระดับของท่าน ระดับของศีล ระดับของภาวนา มันเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นไปนะ ท่าน ศีล ภาวนา

ถ้าเวลาภาวนาขึ้นมาเมื่ออริยทรัพย์ คำว่า “อริยทรัพย์” เราฟังสิ ฟังครูบาอาจารย์ท่านพูดคำว่า “อริยทรัพย์” สิ สูงส่งมากนะ แล้วมันเกิดที่ไหนล่ะ มันเกิดที่ไหน ก็หัวใจเรานี้ไง เราทำอริยทรัพย์ขึ้นมาเป็นความจริงขึ้นมามันประเสริฐแค่ไหน ถ้ามันประเสริฐจริงๆ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาเทศนาว่าการรื้อสัตว์ชนสัตว์ สร้างศาสนทายาท หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ท่านทำของท่านก็เพื่อศาสนทายาท ส่งต่อๆ กันไปไง จากใจดวงหนึ่งสู่ใจดวงหนึ่งไง จากความรู้สึกอันนี้พยายามวางแนวทางไว้ แล้วผู้ที่ชวนขวย ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ถ้าเขาเป็นจริงของเขาอย่างนั้นขึ้นมา มันก็เข้าไปสู่สัจจะอันเดียวกัน

สัจจะอันนั้นนะที่เราแสวงหากัน แล้วสัจจะอันนั้น ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมะของครูบาอาจารย์เรา แต่เราต้องการสัจจะในใจของเราไง เราต้องการสัจจะอันนี้ เราต้องการความรู้อันนี้ เราต้องการเปิดตาในใจอันนี้ เราต้องการหัวใจของเรา เอวัง